

- ชื่อโครงการ :** การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
- ชื่อนักวิจัย :** รองศาสตราจารย์ ดร.บัวพันธ์ พรหมพักพิง
- ชื่อผู้ช่วยนักวิจัย :** นายอนุวัฒน์ พลทิพย์, นายอาทิตย์ บุคคาดวง, นางสาวพรพิญ ปานคำ, นางสาวภัทรพร ศรีพรหม, นางสาวเกษราภรณ์ คลังแสง
- ระยะเวลาของโครงการ :** ธันวาคม 2551 – สิงหาคม 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยฯ ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานภาพและศักยภาพการบริหารจัดการของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอในปัจจุบัน 2) เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน องค์กร และภาคีหุ้นส่วนเสริมต่างๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ โดยมีพื้นที่การวิจัย คือ พื้นที่วิจัยเดิม ที่ดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการเครือข่ายกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ ในปี พ.ศ.2550 คือ พื้นที่อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น การวิจัยในครั้งนี้มุ่งเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นหลัก ผลการศึกษาวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันพื้นที่วิจัยนาร่องมีคณะกรรมการประสานงานสวัสดิการชุมชนเพื่อคนน้ำพองในระดับอำเภอดำเนินงานอยู่ในพื้นที่ โดยมีรูปแบบการจัดสวัสดิการที่เด่นชัดในระดับเครือข่าย ได้แก่ 1) เครือข่ายออมสัจจะกองทุนวันละบาท ของชมรมผู้สูงอายุ 2) เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 3) เครือข่ายสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์สตรี 4) เครือข่ายชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านอำเภอน้ำพอง 5) เครือข่ายสมาคมฌาปนกิจสงเคราะห์อาสาสมัครสาธารณสุขอำเภอน้ำพอง 6) เครือข่ายโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ : โรงพยาบาลน้ำพอง 7) เครือข่ายธรรมสถานในอำเภอน้ำพอง 8) เครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 9) ชุมชน

อย่างไรก็ตามจากการวิจัย พบว่า รูปแบบการดำเนินงานของเครือข่ายยังเป็นการทำงานแบบแยกส่วน ยังไม่มีการ “การบูรณาการเครือข่าย” ทั้งในเชิงโครงสร้างบุคคลและเงินทุนหมุนเวียน ในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานสวัสดิการชุมชนเพื่อคนน้ำพองในระดับอำเภอ พบว่า คณะกรรมการยังไม่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนสาเหตุสำคัญมาจากการขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกบุคคลที่มีความเหมาะสมให้เข้ามามีส่วนในการ

ขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมทั้งข้อจำกัดในเรื่องการประกอบอาชีพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม จึงทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอในการร่วมดำเนินงาน

สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า โดยทั่วไปแล้วยังให้ความสำคัญกับงานด้านการพัฒนาสวัสดิการในท้องถิ่นน้อยกว่างานด้านอื่นๆ งานหลักๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องการจัดสวัสดิการ ยังคงเป็นเรื่องการจัดการงบประมาณหรือการกระจายทรัพยากรที่ได้รับมาจากส่วนกลาง สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาสวัสดิการท้องถิ่น พบว่า มีการขยายตัวของกิจกรรม กองทุน ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับปรุงสวัสดิการของประเทศในอนาคต นอกจากนั้นยังพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถประสานข้อมูลไปยังฝ่ายต่างๆ และยังไม่มีความเป็นระบบสำหรับการจัดสวัสดิการในชุมชน